

מאוצרות הפרשה

טרוד. אם אז הוא מתעלם מכל המפריעים ושוקע בלימוד – אשריו

ואשרי חלקו. (ומתוק האור)

ההתקרבות לתורה משנה את האדם

שח המשיגה הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א: ברצוני לספר לכם סיפור שסיפר הגאון הגדול רבי שמעון בעדני זצ"ל. הרב בעדני היה נוסע לחוץ לארץ, היתה לו מטרה להרבות כבוד שמים בכל מקום, הוא באמת היה גברא רבא... בכל! והוא גם היה אוסף כסף לכולל שלו, היו כמה דברים שמאוד כבדו אותו, וכל גביר היה מאמץ אברך. פעם הוא הגיע לבית חרושת גדול ליהלומים, ובעל הבית קבלו, ונתן לו סכום הגון. לאחמ"כ שאל הרב בעדני, יש לך פה איזה פועל יהודי שאני אוכל להתרים אותו... לא משנה כמה הוא יתן, אני רוצה לזכות אותו שתהיה לו שייכות לתורה... אני לא צריך את הכסף הזה, אבל כשיש ליהודי קשר לתורה – חיים שלו משתנים... אמר לו הבעה"ב, יש פה יהודי פועל מתחיל עם כיפה, שהגיע מארץ ישראל, אבל לא נראה לי שזה יעניין אותו... אך הרב בעדני ניגש אליו ואמר לו, תראה יש לי כולל, לא אכפת לי כמה תתן, אבל אני רוצה שיהיה לך קשר לתורה! אמר לו אותו יהודי, כבוד הרב... אני מכבד רבנים, אבל הנח לי לנפשי... לא באתי מישראל כדי לתת תרומות זה היה לי גם בארץ, באתי להרוויח ולחסוך. ואז – ניסה הרב בעדני: הוא אמר לו, יש לי אברך ככולל שהשם שלו (הפרטי והמשפחה) בדיוק כמו השם שלך, אולי זה אותו שורש נשמה... תן לו משהו...! אמר היהודי, זה מוצא חן בעיני... הוא נתן לו סכום קטן של חמישים דולר (או מאה דולר משהו כזה), והוסיף: אבל הרב זה רעיון יפה, אבל פעם אחרונה שהרב מתרים אותי... הרב בעדני שמח. עוד יהודי שיש לו קשר לתורה... לי זה מספיק, והוסיף לו, תדע לך שלא תפסיד כלום, לא בגשמיות ולא ברוחניות, התורה מחזירה ובגדול. בשנה הבאה הגיע לשם הרב בעדני שוב, והתרים את בעה"ב, ופנה לצאת לדרכו. אך פתאום הוא שומע את היהודי ההוא – הרב, הרב! למה אתה לא בא אלי?... אמר לו, אני עומד בדיבור שלי, אמרת לי שזה פעם אחרונה... אמר לו היהודי, נכון. אבל הרב אמר לי בסוף, אשריך שיש לך קשר לתורה! מי שיש לו קשר לתורה לא מפסיד לא ברוחניות ולא בגשמיות! ובאמת – מספר היהודי – התורה החזירה לי פי כמה! העלו אותי בהרבה דרגות, ואני מרויח הרבה. כעת – שהרב יבוא אלי כל שנה, ואני אתן! וכך היה עוד כמה שנים. עברו כמה שנים, והרב ראה שהוא לא נמצא, הוא שאל עליו, ואמרו לו, שהוא כבר התעשר ונהיה גביר גדול, ופתח בית חרושת לבד במקום אחר – הוא בא אל אותו יהודי, והוא קבלו בשמחה ובמאור פנים ונתן לו, עד שלאט לאט הוא התהפך לגמרי... הוא נהיה בעל צדקה גדול והתקרב לתורה, והבן שלו הלך ללמוד בישיבה, ונהיה ת"ח חשוב...!!! את הסיפור הזה סיפר הרב בעדני בעצמו – בשבע ברכות, של הבן של אותו גביר (שנהיה ת"ח) עם הבת של האברך ששמותיהם שוים. ואותו אברך כבר היה ראש כולל וחיבר ספרים, וחתנו – בן הגביר – הוציא את הספרים שלו... תראה מה זה הכח של ההתקרבות לתורה! וכן כאן אותם הכלבים עזי נפש, כאשר יש להם שייכות לתורה, ברצונם או שלא ברצונם, הם נהיים אחרת!!!! כל כח של תורה משפיע על כל הבריאה! (גליון 'ארחות חיים')

ויתיצבו בתחתית ההר (יט, יז)

אמר רב אדימי בר חמא בר חסא: מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגייתו, ואמר להם: אם אתה מקבלים את התורה – מוטב, ואם לאו – שם תהא קבורתכם (שבת פ"ה). מדוע "שם תהא קבורתכם"? לכאורה היה צריך לומר "כאן תהיה קבורתכם", שהרי עמדו מתחת להר, וכדי לקברם היה צריך רק להורידו עליהם! מונח כאן יסוד גדול בעבודת האדם את בוראו – אומר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל – דרך בני אדם לומר שכשיגיעו ל"שם", כשהמצב ישתפר ויסתלקו המפריעים – אז ילמדו, אז יתפללו. ה"שם" הזה – הוא בחינת "קבורתכם", כאן נעוץ כשלונו של האדם!

בענין זה סיפר פעם הרב שך זצ"ל סיפור חסידי, שמוסר השכל נפלא בצדו: אדמו"ר אחד אמר פעם לחסידיו: "דעו לכם, היום ישנה עת רצון מיוחדת בשמים ומי שייבקש עתה מהקב"ה איזו בקשה – אגלה לכם מה הקב"ה ענה לו..." נהיתה המולה, כולם התרגשו, הקטנה היא בעיניכם – לדעת מה עונים בשמים על בקשות שלנו! ניגש אחד החסידים ואמר: "רבי, אני ביקשתי בקשה, רצוני לדעת מה הקב"ה ענה לי". "רגע אחד" – אמר האדמו"ר – "קודם כל אמר לך מה אתה בקשת..." – "נו, אדרבה, מה ביקשתי?" – "ובכן, אתה באת לקב"ה אמרת לו כך: רבונו של עולם, הרי כל רצוני בחיים הוא לעבוד אותך באמת. ללמוד בהתמדה, להתפלל בכנות הלב ולקיים מצוות בשלמות. אלא שישנן כל מיני טרדות שאינן מניחות לי להתרכז בעבודתך: הפרנסה אינה בשפע, הבריאות גם היא איננה מושלמת, גם בחינוך הילדים לא חסרות בעיות... אתה יודע מה, רבונו של עולם, בוא נעשה 'עסק': אתה תתן לי מאה אלף דולר שיהיו מונחים בבנק, חוץ מעשרת אלפים דולר חדשי. הבריאות של כל בני המשפחה תהיה מצוינת, והילדים יגרמו לי רק נחת ושמחה. ואז אני מבטיח לך רבונו של עולם, שעה לפני עלות השחר כבר אהיה בבית הכנסת, שקוע באמירת פרקי תהילים ולימוד 'חק לישראל', בהגיע הזמן אתפלל תפילת שחרית 'כותיקין' – תפילה מושלמת מתחלטה עד סופה, כולל 'קרבנות' – ולאחריה אשאר ללמוד בבית הכנסת עד אחרי תפילת ערבית... נכון שזו היתה בקשתך? – סיים הרבי. – "נכון, ומה הקב"ה ענה לי?" – "תשובת הקב"ה היתה: 'לא תודה, אל תעשה טובות!!...' – "למה? מה רע ברצון לחיות חיים שלווים ורגועים כדי שאהיה פנוי לעבודת הבורא?" – פשוט מאוד. מלאכים יש לו לקב"ה מספיק. אותנו הוא ברא כבני אדם שצריכים לאכול וצריכים לעמול בפרנסתם ולדאוג לבריאותם, ולהתמודד עם קשיים ובעיות שונות ומשונות. עליך לעבוד את בוראך דוקא מתוך התגברות על היצר והתמודדות עם הנסיונות שהוא מוזמן לך. בזאת הקב"ה חפץ!" כך פרוש בדרך דרוש את דברי התנא באבות (ב,ד): "אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה"; "אל תאמר: לכשאפנה אשנה" – כאשר אוכה וראשי ולבי יהיו פנויים מכל טרדה, אז אשב ואלמד בהתמדה עצומה. אל תאמר כך. מדוע? "שמא", אולי מה שהקב"ה מחפש ממך הוא דוקא, את ה"לא תפנה", לראות כיצד הנך עובד אותו כשלבך אינו פנוי מטרדות. זו לא חכמה לעבוד את ה' במצב האופטימאלי. זוהי עבודת מלאך, ומלאכים יש לו לקב"ה מספיק. מדרגתו האמתית של האדם ניכרת דוקא בהיותו

ה'נגיעה' מעוותת את השכל

וְאַתָּה תִּחְזָה מִכָּל הָעָם אֲנָשִׁי חֵיל יְרָאִי אֱלֹקִים אֲנָשִׁי אֶמֶת שְׁנָאִי בְּצַע וְשִׁמְתָּ עֲלֵהֶם שְׂרֵי אֲלֹפִים שְׂרֵי מְאוֹת שְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֵת (י"ח, כ"א) אחת המידות שנדרשו מאותם שרי אלפים ושרי מאות, שעמדו לימינו של משה כדיינים ומורי הוראה, היא "שונאי בצע". ובכן, שומה עלינו לברר, מדוע נדרש שהדיין ישנא בצע? הלא בין כה וכה אסור הוא ליטול שוחד מאחד הצדדים? ומה אכפת לנו שבחיינו האישיים אוהב הוא ממון, כלום חסרון יש בדבר, כל עוד אינו נגוע ומשוחד בדין שבא לפניו?

את התשובה, נבין על פי המעשה הבא: מרן החזון איש היה מפורסם כמי שיורד לנבכי נפשו של האדם, מכירה לעומקה ולרוחבה, ומבחין בין המידות המרכיבות אותה, ולפי הכרתו אותה היה מצליח למדוד את אישיותו של האדם.

פעם הגיע לפני ה'חזון איש' יהודי תלמיד חכם גדול ומרביץ תורה, שהיה מפורסם גם במעשי החסד המופלאים שלו. בעיני הציבור נחשב היה אותו תלמיד חכם לאיש המעלה. ה'חזון איש' קבלו, שמע את שאלתו והשיב לו בקרירות יחסית. הרב שלמה לורנץ שנכח במקום שם לב לדבר, ולאחר שיצא אותו תלמיד חכם מבית ה'חזון איש', פנה אליו בתמיהה:

"הלא האיש הזה שיצא מבית הרב מפורסם כתלמיד חכם, ועושה למען הכלל דברים כל כך טובים, מדוע, אם כן, לא מתייחס אליו הרב כאל שאר גדולי התורה?"

לשמע שאלתו הגיב ה'חזון איש' בקצרה: "לאיש זה יש נגיעות".

הוסיף הרב לורנץ ושאל: "וכי מה בכך? אדם שיש לו כל הרבה מעלות, ורק חסרון אחד יש לו – שהוא לא נקי מנגיעה, האם חסרון אחד פוסל את כל האדם?"

השיב לו מרן ה'חזון איש': "חסרון אחד באמת לא פוסל אדם ולא מבטל את אישיותו, אדם יכול להיות בעל מעלות, למרות שיש לו חסרון מסויים. אבל נגיעה, היא מידה שמשנה את כל אישיותו של האדם. כי מי שיש לו נגיעה, הוא מרביץ תורה עם נגיעה, עושה חסד עם נגיעה, ובכל פעולותיו יש נגיעה..."

מרן החזון איש פירט את כל מעלותיו של האיש, ואת כל הדברים הגדולים שהוא עשה, ואמר לרב לורנץ: "דע לך, שכל מה שהוא עשה לקוי בנגיעה".

הרי לנו, כי נגיעה איננה חסרון צדדי וחסר חשיבות, אלא חסרון בכל מכלל. הנגיעה עוברת בכל מעשיו, וממילא כל המעלות שיש ב'בעל נגיעה' אינן מעלות.

ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של רבי אלחנן וסרמן שהיה אומר כך:

אדם שהוא "אוהב בצע" או בעל תאוה אחרת, הריהו "נגוע" בכל צעד ושעל בחייו. אדם זה חי כל ימיו בסתירה ומחלוקת בין ה'רצון' ל'שכל', ומאחר שבדרך כלל יד ה'רצון' על העליונה, נמצא ששכלו מעוות.

אותו אדם בבואו לשפוט ולדון, אף אם אין לו כל ענין וצד אישי, הרי הוא דן אותו בשכל מעוות ומגמתי. משום כך, לא די שהדיין נקי מנגיעות אישיות בנידון המסויים שעליו לדון, אלא הוא צריך להיות נטול נגיעות בכל תחומי חייו. רק כך אפשר לזכות לשכל הישר.

(מתוך "ללמדך" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פריסת עוגה עם תמונת ההורים

שאלה: מעשה בזוג שלרגל הגיעם לשלושים שנות נשואים, החליטו ילדיהם לערוך להם מסיבה. הילדים תכננו להכין להורים הפתעה יחודית – עוגה גדולה, שעל גביה מופיעה תמונה של האבא והאמא היקרים. את התמונה מדפיסים באמצעות מדפסת מיוחדת שהדיו שבה עשוי מצבעי מאכל. הצבעים האכילים הללו, יוצרים את התמונה על גבי "דף" מיוחד העשוי מסוכר, ולאחר ההדפסה לוקחים את התמונה ופורסים אותה על גבי העוגה, כך שהיא הופכת להיות לחלק בלתי נפרד מהעוגה, כמו קרם ציפוי. אלא, שלפתע העיר אחד הילדים: "כיצד נחתוך את העוגה? הרי חיתוך העוגה הוא למעשה חיתוך דמותם של אבא ואמא! ומלבד זאת, היעלה על הדעת שנלעס ונאכל את תמונת הורינו?!..."

באים אפוא הילדים ושואלים: האם מותר להכין את העוגה עם תמונת ההורים האכילה, או שמא אין זה ראוי, כי אולי יש בכך פגיעה בכבוד ההורים? **תשובה:** כתב רבנו אלעזר אזכרי בספר חרדים (מצות עשה, א' כ"ו): "איש אמו ואביו תיראו – מפני צווי ה' ידמה את הוריו בעיניו כמלך ומלכה, ויתנהג עמם כמו שהיה מתנהג עם מלך בשר ודם שירא מאוד פן יתיו ראשו". ולכן, גם אם הבנים לא מתכוונים כלל לזלזל בהוריהם, מכל מקום, יש להתיחס אליהם כפי שמתיחסים למלכים ונכבדי ארץ, וחתוך דמות ההורים ואכילתה, הוא ההפך מצווי מוראם, ויש בכך זילות וחלול כבודם, שהוקש לכבוד הקב"ה (קידושין ל:). כדמות ראייה לדברים, ניתן אולי לציין לדברי חז"ל המובאים בילקוט שמעוני (פ' וחי רמז קס"ב, ושמאל-ב רמז קס"ג): "בשעה שמת אבינו יצחק, הלכו יעקב ועשו וכל השבטים לקבור אותו. היו כולם במערה עומדים ובוכים, והשבטים יצאו חוץ למערה כדי שלא יהא יעקב בוכה ומתבזה לפנייהם. התחיל עשו נכנס למערה, נסתכל יהודה וראה שנכנס אחרי יעקב. אמר יהודה בלבו, שמא הורג את אבא בפנים... נכנס ומצא את עשו שהוא מבקש להרוג את אביו. מיד עמד יהודה והרגו מאחוריו, והוא שאביו מברכו 'ידך בערף אויביך'! ולמה לא הרגו מכנגד פניו? מפני שהיה קלסתר פניו של עשו דומה לאביו, לפיכך חלק לו כבוד והרגו מאחוריו, לפיכך ברכו יעקב בערף". ונוכל לכאורה ללמוד מדברי המדרש, שפגיעה בדמות קלסתר פניהם של ההורים נחשבת לפגיעה בהורים עצמם, ולכן גם לא ראוי לחתוך ולאכול את דמות הוריו שעל גבי העוגה. לטובם: אין להדפיס על העוגה את תמונת ההורים. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, אחת שאלתי)

נני אונן קורג 12-2 אלקים שוים 12-2 קורג כמה זמן יקח או אונן קורג כמה זמן 4 אלקים שוים?

תשובה לחידה פר"ש: סין (טו,א) תשובה לחידה: הרימונים שהיו לכהן הגדול בבגדים. שם הזוכה: מרדכי אילוז ג"י

מרכז העיר: משפחות מושקוביץ – גלבווע להולדת הבת הנכדה משפחות כהן – גרוס להולדת הבת הנכדה
משפחת אברהם סמוכיאן להולדת הבן משפחת שבח להולדת הבת
גני הדר-עמישב: משפחות גולדשטיין – טננבוים להולדת הבת הנכדה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com